

ПРИЛУЧЧИНА

№45 (15958-15959)

14 листопада 2024 року

В НОВИНАХ, ПОСІЯХ, КОМЕНТАРЯХ

ПЛЮС

СПІЛЬНИЙ
ВИПУСК

Випуск №45 (1080)

14 листопада 2024 року

Індекс 09738. Видається з 2003 року

ПРИЛУЧАНОЧКА

СЕЛО - КОЛИСКА ДЛЯ РОДУ, ПІСНЯ - РОЗРАДА ДЛЯ ДУШІ

Донька і теща героїв. Мама і бабуся відмінниць і золотих медалісток. Мама директора школи. Українка, чиї рідні брат і сестра досі знаходяться в окупації. А ще вона дуже любить українську пісню. Та й прізвище до цього зобов'язує... Про жительку невеликого села Онищенків Линовицької селищної громади Прилуцького району Любов Музику можна розповісти по-різному. А раз можна, то розповімо!

ЖИЛИ ВАЖКО, АЛЕ ДРУЖНО

Любов Григорівна народилась в Онищенкові у 1956 році. І прізвище дівоче мала співзвучне з назвою рідного села. «Ой, скільки тоді людей було багато в Онищенкові, - згадує. - Зараз, коли підеш на кладовище відвідати рідних, то всі, кого знала, вже там. На цвинтарі зараз онищенківців більше, ніж живе у селі. А корінних серед живих зовсім мало залишилось. Тут багато вже тих, хто приїхав».

Батьки українки були звичайними колгоспниками. Батько все життя працював трактористом. Про Григорія Сидоровича Онищенка не раз писала «Правда Прилуччини». І не лише про його трудову звитягу. Чоловік воював. У 1943 році, коли йому було лише 19, брав участь у форсуванні Дніпра. Після того був тяжко поранений. Півроку пролежав у госпіталі. Був розвідником, дійшов до Берліна. «Від Дніпра до Берліна я проповз на колінах», - розповідав потім авторам книжки «Нам є що згадати...», яку у 2005 році видала Прилуцька районна централізована бібліотечна система і яка серед найдорожчих реліквій зберігається нині у домі його доньки. Свято береже Любов Григорівна і нагороди батька, серед яких орден Червоної зірки, медалі «За відвагу», «За бойові заслуги», «За взяття Берліна», «За перемогу над Німеччиною».

Після перемоги Григорій Онищенко ще два роки служив у Німеччині, а коли у 1947 році повернувся до рідного села, то одружився. У Григорія Сидоровича і Наталії Іванівни народилось троє дітей. Старша донька Ніна, потім син - Іван і наймолодша, про яку зараз ви читаєте. Батько, згадує Любов Григорівна, був бригадиром з вирощування цукрово-

го буряка, їздив на ВДНГ. Мама працювала ланковою.

Всі їх діти живі. Нині брат і сестра героїні нашої розповіді живуть в окупованому Енергодарі. Виїхати не можуть через поважний вік: сестрі нині 78 років, братові - 76. Обидва мають слабе здоров'я. Любов Григорівна зв'язується з ними щодня через Телеграм. Каже: «Дуже тяжко там і страшно. На щастя, не голодні, але щодня летять над головами снаряди. Окупанти стріляють по Нікополю, Нікополь дає відповідь».

У дитинстві Любові Григорівни в Онищенкові була початкова школа. Розміщувалась неподалік будинку культури, де й трапилась наша з пенсіонеркою розмова. Потім вона вчилась у Богданівці. Класи, згадує, були великими. Більше 20 учнів у кожному. «Тоді дитинство не таке було, як зараз, - розповідає. - Було трішечки тяжко. Звичайно, не так, як батькам. Вони обоє сиротами були. Тоді якраз будували свій будинок і все навколо нього. А у школі веселіше було. Гаджетів не було, ми гуляли на вулиці - не можна було і додому загнати. І жив Онищенків надзвичайно дружно. Хоча у нас і зараз у селі найдружніші люди. Маєм у колективі товаришу. Вона приїжджа. Працювала фельдшером, потім у сільраді. Так приводила приклад, коли збирали картоплю для районної лікарні. Попросили відро-два з двору і їхали з сільради, збирали машиною. Так, у сусідніх селах, розповідала, люди поховались-позакривались, а в Онищенкові і людей нема, на роботу пішли, але під кожним двором і картопля, і морква, і буряк стоїть! А ще пам'ятаю, пожежа у нас на вулиці була. Приміщення повністю вигоріло. Так це зразу клич для всіх! Візразу понесли ковдри, подушки та інше - хто що мів».

ПОЩАСТИЛО З ЧОЛОВІКОМ

Після школи Любов Григорівна вивчилась на товарознавця у Чернігівському технікумі радянської торгівлі. Після закінчення повернулась у рідне село. У 1975 році вийшла заміж. У 1977 році народилась донька Оленка. Ще коли була у декретній відпустці, її впустили вийти на роботу у бухгалтерію автобусного парку. Там пропрацювала 15 років.

Жили тоді у Прилуках. Коли почалось скорочення, жінку запросили на роботу в «Укртелеком». У тамтешній бухгалтерії пропрацювала ще 16 років.

Чоловік Геннадій Олександрович спочатку працював водієм, потім начальником колони № 1 в автобусному парку, а коли стало дуже сутужно - почалися невиплати зарплат, перейшов в управління бурових робіт, працював бурильником. Старша донька стала вчителькою, нині Олена Геннадіївна Рогальова - директор Прилуцького ліцею № 1. Молодша Наталія - програміст, живе у Києві. А народилась вона у 1990 році, дитинство припало на важкі часи. «Тоді був такий період, що і на хліб не було грошей, - згадує Любов Григорівна. - І допомоги ні від кого не було - мама померла ще у 1987 році.

А чоловік зразу сказав: «У нас буде друга донька і назовемо її Наталією». Бо так звали мою маму, а він з нею дуже дружно жив. Батько помер у 2010 році. Спочатку одружився, а потім залишився один. Ми допомагали. Приїжджали з міста часто. А тоді стало так, що сам бути він вже не міг. І ми вирішили з чоловіком, що перейдемо в Онищенків. І досі живем у батьківській хаті. У тій самій, де я виросла. Ми перейшли туди, коли мені 10 років було. Батьки жили тяжко і, мабуть, їм хотілось простору, то й побудували високу, світлу хату. Батько ще й каменярем був. І досі у нашому селі до двох десятків будинків, як пам'ять про нього, стоять».

Закінчення -
на 3 стор.

ЗУСТРІНЕМОСЬ НА ІЛЛІНСЬКІЙ ГОРІ...

Іллінська гора, що знаходиться поблизу села Боршна - одне з найкрасивіших місць в Сухополов'янській громаді і на Прилуччині взагалі. Звідси відкриваються неймовірні види на Густиню, старовинний густинський шлях і на приудайські простори. Це місце повинно бути завжди привабливим і для місцевих жителів, і для приїжджих відпочивальників та екскурсантів - вважають у громаді. І дбають про це.

Погожого осіннього дня тут зібралися посадовці Сухополов'янської сільської ради разом з сільським головою Денисом Росовським, староста Валківського старостинського округу Антоніна Нестеренко і організували суботник з благоустрою території.

Як результат - дружно прибрали історичне місце, висадили саджанці липи, бузку, вишні. Посадили і квіти - тюльпани, нарциси. За-

лишається лише дочекатися весни, щоб побачити всю цю красу.

Окрім іншого, встановили дві лави, вбиральню та гойдалку. Та ще й дров для мангалу залишили.

Допомогу в облаштуван-

ні унікального місця надали ФОП Олексій Корнєв, ФОП Андрій Нестеренко, ТОВ «ПРОМЕНЕРГО СЕРВІС» (директор Олександр Чурін), керівництво Прилучської дослідної станції ІС НААН (Олег Піщенко), ДП «Ліси

У Сухополов'янській громаді

України» - філія Ніжинського лісового господарства (директор Андрій Данько), депутат Сухополов'янської сільської ради Валентин Сурай та небайдужі жителі Валківського старостату. А по закінченні робіт - дружно сфотографувалися на згадку. Залишилися побачити, щоб земляки так само добросовісно ставилися до сільської ради Валентин Сурай та небайдужі жителі Валківського старостату. І зустрічалися на Іллінській горі в добру годину і в мирний час.

Життя як є В УКРАЇНІ

ЗАКРИВАЮТЬСЯ ШКОЛИ

За останні 4 роки в Україні закрилися 2114 шкіл. За цей час наша країна втратила п'яту частину своїх сільських шкіл. Про це пише портал Education.ua із посиланням на дані Інституту освітньої аналітики. Зазначається, що у 2020-2021 навчальному році в Україні працювало 14 815 шкіл різних форм власності. Вже до 2023-2024 навчального року їх залишилося лише 12 701. Таким чином, кількість шкіл скоротилася на 14%.

При цьому найбільше скорочення спостерігається в селах. «Якщо у 2020-2021 навчальному році в селах було 9 293 заклади, то у 2023-2024 їх залишилося лише 7 439, що говорить про втрату майже 2 000 шкіл. За 4 роки кількість сільських шкіл скоротилася на 20%», - йдеться у матеріалі. Школи закриваються і в містах. Проте там ця тенденція менш інтенсивна. Скорочення відбулося на 260 шкіл, або на 5%.

Основна причина такої ситуації полягає у зменшенні кількості учнів, стверджують автори матеріалу. Так, у 2024 році першокласників було на 14% менше ніж торік.

«Через зменшення кількості учнів як наслідок демографічних проблем, так і через вимушену міграцію через війну родин з дітьми, багато шкіл залишаються без учнів. Це змушує засновників закривати малокомплектні школи, утримувати які стає фінансово важко для місцевих громад», - пояснює Education.ua.

ЗА ЧАС ВІЙНИ ЗБІЛЬШИЛАСЬ КІЛЬКІСТЬ РОЗЛУЧЕНЬ

Справ про розірвання шлюбу та про аліменти в Україні стало більше. До повномасштабної війни до суду переважно подавали жінки, а зараз навпаки, більше чоловіки. Про це розповіла суддя-спікерка Деснянського районного суду міста Києва Валерія Бобко в інтерв'ю «Українському радіо».

За її словами, це пов'язано з тим, що більшість жінок виїхали за межі країни.

«І ми розуміємо, чому так сталося. Але, очевидно, кохання цього не витримало. Інколи жінки знаходять там своє щастя. І чоловікам нічого не залишається, як тільки подавати на розлучення. Але якщо дитина залишилася за кордоном, батько не бачить свою дитину. І починаються справи щодо вирішення питання, як він буде з дитиною спілкуватися. Тому що батько не може поїхати сьогодні за кордон. А дитина не хоче приїжджати, або мама її не пускає, тому що їй страшно, і це також нам зрозуміло», - пояснила Бобко.

В Україні в перших шість місяців 2024 року на п'ять шлюбів припало одне розлучення. Водночас кількість справ про розірвання шлюбу зросла у півтора раза, якщо порівнювати з аналогічним періодом 2023 року. Загалом за січень-червень українці створили 72,7 тисячі нових сімей. Це на 15% менше, ніж за той самий період минулого року.

Також стало відомо, що у державному застосунку «Дія» можна пройти повний цикл одруження - від подання заяви, шлюбу онлайн і до отримання свідоцтва. У Мінцифри зазначили, що завдяки шлюбу онлайн військові та пари, які перебувають далеко одне від одного, зможуть одружитися навіть якщо перебувають на відстані.

РЕФОРМА МСЕК

Застарілу і корумповану систему медико-соціальної експертизи буде замінено на нову. МСЕК замінить команда лікарів-експертів. Зміни, якщо їх схвалить Верховна Рада, набудуть чинності з 1 січня 2025 року.

ПЕРЕДАЧА ФУНКЦІЙ МСЕК ДО КЛАСТЕРНИХ ЛІКАРЕНЬ

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко підкреслює, що основою реформи є передача функцій медико-соціальних експертних комісій до кластерних і надкластерних лікарень. Це лікарні, які, згідно з госпітальним плануванням, зможуть надавати широкий спектр медичних послуг, включно з оцінкою працездатності та реабілітацією пацієнтів.

Кожна кластерна лікарня повинна мати реабілітаційне відділення з мультидисциплінарною командою фахівців, яка включатиме лікарів різних спеціальностей, як-от травматологи, психіатри та реабілітологи. Ці спеціалісти братимуть участь в оцінці функціонального стану пацієнта після реабілітації.

Лікувальний процес починається з реанімації, далі пацієнт переходить на етап реабілітації, де проводиться оцінка стану функціональності.

У Міністерстві охорони здоров'я заявили, що люди, які нині очолюють МСЕК, не будуть допущені до позицій в оновленій системі лікарських комісій.

Крім того, міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко підписав наказ про те, що функції Центральної МСЕК покладено на Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності.

ОЦІНКА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

За словами Ляшко, нова система відмовиться від традиційної медико-соціальної експертизи на користь оцінки функціональності людини за допомогою міжнародної класифікації функціонування (МКФ). Лікарі, які провели лікування та реабілітацію, оцінюватимуть

працездатність пацієнтів через МКФ - уніфіковану схему для оцінки фізичних, психічних та соціальних аспектів здоров'я пацієнта.

МКФ дозволить не лише оцінити медичний стан, але й виявити, які саме компенсатори (наприклад, допоміжні засоби або переобладнання робочого місця) потрібні пацієнту для повернення до активного життя.

Задля запобігання корупції команди лікарів для оцінювання формуватимуться за випадковим принципом, повідомив міністр.

СОЦІАЛЬНІ СЛУЖБИ ТА МІЖВІДОМЧА СПІВПРАЦЯ

Крім лікарів, у процесі оцінки і підтримки пацієнтів повинні брати участь соціальні служби. Міністерство соціальної політики оцінюватиме, які функції людини були втрачені і які компенсатори можна запропонувати.

Якщо людина не може виконувати ту роботу, яку виконувала до цього, підключається Міністерство освіти для перенавчання через втрату певних функцій організму.

У випадках, коли пацієнту потрібні допоміжні засоби реабілітації, як-от крісло колісне, соціальні служби будуть оцінювати, чи адаптовані умови прожи-

вання пацієнта, щоб забезпечити його подальшу соціальну і економічну активність.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ

Однією з ключових частин реформи, як запевняє Ляшко, є цифровізація процесів.

Усі кластерні лікарні мають бути підключені до електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ).

«Рішення щодо встановлення інвалідності буде прийматися на підставі даних, які фіксуються в електронній системі охорони здоров'я. Це дозволить чітко контролювати процес і виявляти можливі помилки на кожному етапі», - підкреслює Ляшко.

Електронна система також дозволить автоматично моніторити виконання послуг, а у випадках, коли виявляються порушення, НСЗУ матиме право накладати фінансові санкції на медзаклади.

РЕАБІЛІТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Ляшко зазначив, що однією з практик, на якій базується реформа, стане проведення виїзних експертиз для військовослужбовців безпосередньо біля ліжка хворого.

«Це дозволяє одночасно проводити лікування і розпочинати оцінку втрати працездатності», - підкреслив Ляшко.

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ І МОНІТОРИНГ НА РІВНІ НСЗУ

Контроль якості медичної допомоги та роботи МСЕК здійснюватиме Національна служба здоров'я України (НСЗУ). Кожен медичний заклад підписуватиме договір з НСЗУ, яка здійснюватиме моніторинг виконання цих договорів.

НСЗУ матиме право проводити перевірки і застосовувати фінансові санкції в разі виявлення порушень.

Зміни плануються з 1 січня 2025 року, а зараз система продовжує працювати як і раніше.

СЕЛО - КОЛИСКА ДЛЯ РОДУ, ПІСНЯ - РОЗРАДА ДЛЯ ДУШІ!

Закінчення. Початок на 1-й стор.

«Коли ми переїхали з Прилук, я ще щодня їздила туди на роботу автобусом, - продовжує жінка. - А у чоловіка на буровій важка робота була, у нього пільгова пенсія. Вирішив, що піде на пенсію і доглядатиме батька. І доглядав. Я вранці встала. О 6.30 - автобус на Прилуки. А він цілий день з батьком. А батько слабенький був, але не лежачий. Останні лише два роки його треба було годувати. На фронті ж був двічі поранений. Друге поранення - важке. Плече було роздроблене. І тоді лікар сказав: «Можливо, у Вас згодом відмовлять руки». Так воно і сталося».

З тим, що їй пощастило з чоловіком, Любов Музика погоджується. Зустрілись вони в Онищенкові. Парубок з Нового Бугу, що у Миколаївській області, служив тоді у Прилуках на аеродромі. «А у нас тоді така тенденція була, що всі хлопці бігали сюди вибирати дівчат. На багаті села, як казали, - згадує співрозмовниця. - Коли я поїхала на навчання, став мені листи слати. Ми довго переписувались, а він після армії їздив додому і сказав, що повернеться сюди жити. Тут йому більше сподобалося. Бо там, на Миколаївщині, природа навіть інша. Неначе трішки пустеля. На полях - валуни і тріщини такі, що рука заходить. Ми туди до його батьків у відпустку щороку їздили».

НАЙКРАЩІ ДЛЯ МАМИ ДОНЬКИ

«Не так давно моя молодша донька сказала: «Мамо, ти ніколи нами не хвалилась. А ти нами пишаєшся?» Я кажу: «Надзвичайно!» - розповідає Любов Григорівна. - Мої доньки дуже хороші. Так, кожна мати хвалить своїх дітей, але мої дуже розумні, без перебільшення. Молодша з першого класу сказала: «Я буду вчителькою». І пляшок у дворі наєчала, і дітей з вулиці. Хоч як тяжко тоді було, а сама поступила у педучилище. І коли їй на вступному екзаміні по математиці четверку ставили, Олена сказала: «Я з Вами не згодна. Я знаю на п'ять». Екзаменатор поставив їй три додаткові питання - і вона отримала п'ять! Прилуцьке училище донька закінчила з червоним дипломом, Ніжинський педінститут - з червоним, магістратуру - з червоним. І хоч тоді важко було у Прилуках роботу педагога знайти, але у першій школі було місце вчителя української мови, і вона пішла. Без блату, без нічого. Господь нам поміг! Через три роки запропонували їй роботу завука, а потім і директором стала. І працює вже, мабуть, більше 10 років. Молодша також закінчила школу з золотою медаллю, а Київський політехнічний інститут - з червоним дипломом. Коли вчилася там, закінчила ще і інститут фізичної культури. Вона спортсменка. Струнка, але височенька. Гирями «гралась» по 16 кілограмів. Їздила на змагання і по Україні, і за кордон, відстоювала честь інституту. Зараз працює на французьку компанію. Каже: «Я заробляю для України валюту». Віїну зустріла у Києві. А потім змогла до мене приїхати.

Два з половиною місяці у мене жило 8 чоловік. І рідні, і знайомі».

У Олени Геннадіївни - також дві доньки. Старша Оксана теж закінчила Київський політехнічний. Також золота медалістка. Зараз працює програмістом у компанії з поставки ліків. Молодша Вероніка у цьому році закінчила 11 класів. Так само з золотою медаллю. На НМТ набрала 194 бали і могла вибрати будь-який інститут. Вибрала Львівську політехніку, бо там, на відміну від Києва, не дистанційне навчання.

ВІЙНА ЗАБРАЛА ЗЯТЯ

Сержант ЗСУ, командир відділення регламенту та ремонту електроспецоблад-

нання ремонтного взводу бронетанкової техніки ремонтної роти батальйону матеріально-технічного забезпечення в/ч А4722 Олександр Михайлович Рогальов під час виконання бойового завдання у результаті артилерійського обстрілу противником Ро-

ботиною і Малої Токмачки у серпні 2023 року отримав вогнепальні поранення, не сумісні з життям. Кавалер ордена «За мужність» III ступеня похований на Горевій Білешчині. Любов Музика і досі не може стримати сліз, коли розповідає про зятя. Коли ми з нею бесідували, родина якраз справляла по ньому роковину.

Вчився він у Ніжинському агротехнічному коледжі, але з майбутньою дружиною познайомився у дитячому оздоровчому таборі у Криму, де обоє працювали вожатими. Чоловік закінчив Сумський державний університет за спеціальністю «Енергетичний менеджмент». Служив в армії у Одесі. Був снайпером. З 2014 по 2015 роки воював у зоні АТО. Мав позивний Волноваха. Його робота у Прилуках була пов'язана з електрикою. Останні роки працював за кордоном.

«Коли почалась повномасштабна війна, Саша був у Нідерландах, - розповідає, витираючи слези, пенсіонерка. - Відразу поїхав сюди. Ми всі просили: «Сашо, не приїжджай». А він сказав: «Моя дружина і діти в Україні, я не можу не приїхати». І на другий день після приїзду о восьмій ранку був вже у військкоматі».

На війні, згадує жінка, Олександр був спочатку снайпером, а потім через великі проблеми зі спиною довго лежав у госпіталі. Коли вийшов, сказав, що не може бути снайпером, бо мав вже 45 років і через проблеми зі здоров'ям не міг вже багато бігати і носити на собі озброєння.

На річницю загибелі у Прилуки приїхали побратими. Їх відпустив командир. «Вони розповідали, що під Роботиним було не те що пекло, то навіть слабо сказано, - плаче пенсіонерка. - Там навіть рельєф помінявся під час бойових дій. Вийшло якось так, що хлопці пішли вперед за штурмовиків. Саша координував бій по радіо, доповідав про вогневі точки. Поранений був важко, у голову. У свідоцтві про смерть також було вказано про множинні переломи рук. Перебита була, мабуть, і кровоносна артерія. Товариші його намагалися витягувати до тих пір, поки сам не отримав поранення. Коли прийшов до тяти, його, як і інших поранених, забрала самоходка. Двохсотих тоді змушені були залишити. І Саша два місяці вважався зниклим безвісти. Лише 11 жовтня ми змогли його поховати».

«Донька і досі дуже тяжко переживає втрату, - веде далі жінка. - Згадує, що коли він телефонував на початку того літа, то декілька разів сказав: «Я додому не приїду». Мовляв, всі там ляжуть. Вони ж бачили, що там робилось».

СПІВАЄ,

АБИ НЕ БУЛО ВАЖКО

В Онищенківській сільській будинку культури Любов Григорівна приходила, ще коли працювала у Прилуках. Йти їй недалеко. Будинок її знаходиться навпроти розписної зупинки на повороті з Богданівки. А коли вже пішла на пенсію, учасниці народного аматорського колективу «Журавка» вмовили її співати разом.

«Я не вважаю себе великою співачкою, - зізнається. - Не є солісткою. Можу співати лише у гурті. Просто нікому у нас більше співати. Людей немає».

Колектив наразі виконує лише українські пісні. Для самої Любові Музики російська мова є табу з 2014 року. «Тоді Саша пішов на війну, - розповідає. - А телефони ще слабуваті були, так о п'ятій - шостій ранку чоловік телевизор включає, і ми новини про війну дивились. У колектив я прийшла у 2012 році, а у 2014-ому сказала: «Російські пісні співати не буду».

Першим художнім керівником була у них Олександра Володимирівна Яцун, яка за словами Любові Григорівни, народила колектив. Вона - вчитель з дуже гарним голосом. Грала на баяні. З нею «Журавка» виступала на «Фольк-music», у 2013 році їх показували на телебаченні. Десять останніх років «Журавкою» керує Максим Даниленко. «Музикант від Бога, - із захопленням розповідає пенсіонерка. - Композитор, сам пише і музику, і пісні. Грає на баяні, гітарі та сопілці».

Чисельність колективу коливається. «Зараз нас дев'ятеро, а було і дванадцять, - розповідає Любов Музика. - Хтось залишає. Хтось йде назавжди. Колектив вже не молодий. Я Максиму весь час кажу: «На жаль, ми їдемо у передостанньому вагоні». Але заміни нема. Нема людей».

Життя у селі жінка справедливо називає нелегким. «Це лише у магазині огірки та помідори красиво лежать, - каже. - Але ж їх треба виростити. І сапувати, і поливати з такою спекою, як була, треба. Раніше більше господарство тримали, а зараз нам вже не під силу. Город був великий, то віддали сусідові. Картоплі ще трішки садимо, але донька зі мною «воює». Каже: «Мамо, на той рік картоплі не будем садити». Та хіба її зараз так і їдять. Це раніше: картопля смажена, картопля варена, картопля тушкована! Можна було б все залишити, звичайно, але я думаю: що робитиму у Прилуках? Дітям та онукам заважатиму. А тут - колись наша. Всі сюди з'їжджаються».

«А пісня - то відпочинок і розрада для душі, - продовжує жінка. - Коли вдома лише на фотографії дивились, то тяжко. Приходимо сюди, по 2 - 3 години займаємося співом - і легше. Вранці встала. Старі тапочки, шорти, футболку одягла і так до вечора ходиш. А є дні, коли о 13-й годині переодягалась, нарядилась - і сюди. З усіма пощобетала. Максим, буває, ще й жартома кричить на нас. Чи все продали, запитує, коли довго говоримо».

Улюбленою піснею пенсіонерка називає твір Максима Даниленка «Доля». З цією піснею вони їздили на фестиваль у Кропивницький. Там здобули гран-прі. Було це до повномасштабної війни. З її початком не збирались півроку. А потім вирішили допомагати своїм співом воїнам. Проводили благодійні концерти. З колегою Світланою Жеденко ходили по під хатами і збирали гроші. Так називали на дві військові машини. Але то вже інша історія, про яку «Прилуччина» обов'язково розповість.

Андрій БЕЙНИК.
Фото з сімейного архіву
Любові МУЗИКИ.

ЖІНОЧА НАТУРА

Ліза вийшла заміж першою, раніше старшої сестри. Мати бурчала на доньку, мовляв, не могла почекати: прикмета погана.

- Тепер Анька наша заміж не вийде, - піддакувала їй бабуся, - спиртна ти, Лізко, погуляла б ще трохи.

Але Ліза жартувала:

- Та нагулялася я вже. А наша Аня аж надто серйозна, з печаткою трудівниці на обличчі. Вічно в роботі. Усіх справ не переробити. Ішла б краще погуляла. Я не винна, що в неї наречених немає.

Насправді Ліза приховувала правду. Причина була прозова. Вони з Сергієм поспішали одружитися, бо Ліза була вагітною.

Весілля зіграли по-простому, з друзями та сусідами. Застілля було влітку, хороша погода, тому сиділи за великим довгим столом прямо в саду, біля їхнього будинку на краю міста.

Аня була рада весіллю сестри, вона з матір'ю два дні готувала, подавала гостям частвування. І хоч і дуже втомилася, була веселою та щасливою.

- Подивися на нашу Анечку, доню, - шепотіла бабуся, - наче вона сама виходить заміж. Вся аж світиться. Ліза і то не така...

Мати витирала слюзу, що набігла:

- Благаю Бога і за Анютку, аби й у неї склалося. Вона така розумниця. І серйозна, і господарська, не те що Лізка. Це правда, хоч і люблю обох.

У встановлений термін Ліза народила дівчинку. Жила молода сім'я у квартирі чоловіка, у Сергія. Сам Сергій був веселун, любив компанії та зустрічі з приводу і без приводу. Не нагулявся хлопцеві. Тому сімейне життя йому здалося через кілька років нудним.

Донька Оленка хворіла, їй потрібні були увага, догляд та турбота, чим і займалася весь час Ліза. Тож не дивно, що чоловік відійшов на другий план. А цього не міг прийняти Сергій, який виріс у ласці матері, розпеченим і егоїстичним.

Сергій ходив на зустрічі з друзями один у вихідні. Такі похідники з дому ставали все частішими. Ліза була зайнята дитиною.

Коли Оленка піросла, менше хворіла, Ліза почала водити її в садок і пішла працювати. Тепер їй стало ще важче. Робота забирала сили, турботи про доньку лежали переважно лише на її плечах. Сергій все частіше йшов з дому то на спортивний матч із друзями, то на якийсь день народження, то їхав у відрядження, втікаючи від сімейних турбот. Коли Ліза заговорила з чоловіком про другу дитину, Сергій насупився і висловився проти. Він дорікнув дружині, що вона й без того ледве впорюється, йому мало уваги приділяє, а на другу дитину в них і грошей не вистачить.

Ліза образилася, між подружжям промайнув холодок. Вони почали віддалятися один від одного і, нарешті, одного дня Ліза з'явилася на порозі рідного дому.

На той час бабуся та мама Лізи та Ані вже поїхали жити в село, де у них був будиночок як дача. Тепер жінки переселилися туди на постійне проживання, щоб дати можливість пожити і Ані самостійно. Старшій дочці було вже за тридцять.

- Ліза? Що сталося? - злякалася Аня, побачивши сестру з дочкою на порозі будинку.

- А нічого, - з сумом та втомою в голосі відповіла Ліза. - Вирішили ми з Сергієм пожити окремо, подумати і перевірити свої почуття. Зараз мені вже здається, що в мене жодних почуттів немає... Взагалі. Як я втомилася, Аню...

Оленка грала в ляльки в кімнаті на дивані, а сестри допізна сиділи на кухні і пили чай. Вони згадували дитинство, юність і сумували.

- Ну все. Пішли спати, - сказала Аня, - живіть і не сумуйте. Ви - вдома. Я вас нікому не віддам.

Очі в Ані світилися добром і любов'ю, коли вона вклала Оленку спати.

- Спи, моя дівчинко, любя моя... - говорила Аня племінниці. - Як добре, що ти є. Завтра ми в маленькій кімнаті твій куточок із іграшками влаштуємо.

З того часу почалося для Ані зовсім інше життя. За останні роки вона поглаждала, перестала робити собі зачіски, наче поставила на своєму заміжжі хрест. А тепер, коли поряд була сестра та маленька Оленка, Аня наче помолодшала. Вона поспішала зі своєї швейної майстерні додому, наводила лад, готувала обід, намагаючись побалувати сестру та племінницю.

- Все-таки сім'я - це щастя, - казала Аня, - ви - моя сім'я. Одній так сумно.

- Е, ні. Ти давай про себе подумай. На мене не дивись. Не всі такі, як мій Сергій.

- І ти не рубай з плеча, Лізо. Він, може, ще схаменеться. Прийде.

- Ага, нагуляється як слід, а ми з донькою почекаємо, - відповіла Ліза.

Бабусі із села стали частіше приїжджати до

доньок. Погорювали вони про Лізине невдале життя, та й змирилися. Старша сестра стала опорою Лізі. А Оленка душі не чула в Ані. Вона вечорами не йшла спати, до останнього намагаючись не відпускати від себе тітку.

Аня знову почала стежити за собою. Вона погарнішала буквально за кілька місяців, скинула зайві кілограми, зробила стрижку, в очах з'явився щасливий блиск. Вона і Лізу підтягувала за собою, не давала сестрі розкисати.

Не дивно, що невдовзі на Ганну звернув увагу чоловік. Майстер-наладчик швейних машин Володя давно привидлявся до добросердечної дівчини, а тут вона так погарнішала, стала впевненою, не впізнати.

- Чи не заміж ти зібралася? - пожартував Володя. - Так і сяеш. Зізнайся, закохана?

- Звичайно, в тебе, Вовчику, а ти все не помічаєш, - теж сміхом відповіла хлопцю Аня.

Звичайно вона відбулася жартами. А Володя з цього моменту ходив немов під наркозом очей Ані. Її слова не йшли в нього з голови, і він міг би весь світ віддати, щоб вони виявилися правдою. Не витримавши ще раз її насмішливого погляду, він раптом сказав:

- Ну, що, закохана, коли розписуватись підемо?

- Хоч завтра, Володю, - знову віджартувалася Аня.

Назавтра Володя при краватці та при квітах увійшов у цех та при всьому народі, а це був жіночий колектив, подарував квіти Ані, сказавши: - Сподіваюся, ти паспорт не забула? Сьогодні йдемо до РАГСу, заяву подавати.

Аня почервоніла.

- Вовчику, ти що?

- Тихо, не розбивай мрію. Сьогодні ж і ходімо. В обід сходи за паспортом, а після роботи одразу й підемо, встигнемо до закриття, тут поряд.

Аня ледве дочекалася кінця робочого дня, думаючи, що хлопець розігріє її і все це не більше, ніж романтичний весняний настрій.

Але Володя, взявши її під руку, відвів до РАГСу, де вони подали заяву. Вийшовши з РАГСу, вони присіли на лаву у сквері, і тут Аня розплакалася.

- Ти що? - Володя почав гладити її по спині, намагаючись заспокоїти. - Хіба я тебе образив? Здається, навпаки...

- Ні, що ти. Тільки мені не хотілося, щоб у мене так само вийшло, як у моєї Лізи. Погрався, як кішка з мишкою, і набридли.

- А, розумію... - простягнув Володя, - ти мені не віриш...

Тут він повернувся до неї, взяв її за руки, поцілував у долоні, і дивлячись у вічі, сказав:

- Я за тебе, Аню, хоч когось на шматки порву. Кохаю давно. Ти як магніт притягуєш. Говорити багато не буду, не вмію, але потім сама побачиш, що не брешу.

Сльози у Ані просохли. Вона ледь помітно посміхнулася і схилила голову Володі на плече. Тут вони вперше поцілувалися. І потім сиділи деякий час, як заворожені один одним, ніби боялися злякати цю щасливу мить.

Вже темніло.

- Ой, мені ж час додому, - схаменулась Аня, - Оленка, напевно, всі очі прогляділа... Пішли.

Тепер вся родина готувалася до весілля Ані. Раді були й мама з бабусяю. Вони хоч і сумували через Лізу, але завжди казали їй:

- Головне, що Оленка у нас є. А чоловік тобі з часом знайдеться. Не сумуй.

Але як не дивно, за кілька тижнів з'явився під вікнами будинку Сергій. Він теж приніс букет Лізі і з порога схопив її в оберемок і відвів на ганок. Аня марно намагалася почути за дверима, про що говорили сестра та її чоловік. Але після розмови Ліза увійшла до будинку заплакана й усміхнена. А Сергій почав збирати її речі.

- Шо, ідеш до нього? - запитала Аня, обіймаючи Оленку.

Дівчинка, побачивши батька, побігла до нього. Сергій підняв її на руки і спитав:

- Додому підемо?

На що Оленка ствердно кивнула.

Аня сиділа біля темного вікна і, підперши руками голову, задумливо дивилася на фігури сестри та Сергія з Оленкою на руках. «Так... Ось вона, наша жіноча натура. Все прощаємо, всіх любимо, голубимо... Ну, що вдієш? Чого тільки в житті не буває... Може, й налагодиться їхнє життя... Оленку шкода відпускати...»

Аня встала, витерла очі, підійшла до дзеркала, поправила зачіску. «Скоро Володя прийде. Жодного вечора не пропустить... Любий мій. Любить... Яка я щаслива. Але для справжнього та більшого щастя я дитину хочу. Боже милостивий, дай мені дитинку...»

У двері постукали. Увійшов Володя.

- Аню, що з тобою? Ти одна. Я бачив їх, зустрів по дорозі. Як ти?

Він підійшов і поцілував Анну. А вона, притулившись до нього, спокійно та ласкаво сказала:

- Скоріше б наше весілля... Я так сина хочу, з твоїми очима, Володю...

Будьте здорові!

ЗНИЖУЮТЬ І ХОЛЕСТЕРИН, І АРТЕРІАЛЬНИЙ ТИСК

У наш час багато людей страждає через високий рівень холестерину та артеріального тиску. У деякого ці стани йдуть рука об руку, і це підвищує ризик розвитку різних захворювань.

Боротися з цією проблемою можна за допомогою певних фруктів.

ЯБЛУКА. Встановлено, що яблука не лише знижують рівень холестерину, але й знижують високий кров'яний тиск. До того ж, вони збалансовують рівень цукру в крові та покращують здоров'я кишечника. Дослідження 2019 року, опубліковане в Американському журналі клінічного харчування, показало, що вживання не одного яблука на день, а двох протягом 8 тижнів допомагає знизити рівень холестерину. Інші дослідження підтверджують, що вживання кількох яблук щодня може знизити рівень холестерину від 5% до 8%.

ЯГОДИ. Дослідження, проведене в 2022 році в журналі Nutrients, показало, що широкий спектр ягід, включаючи чорноплідну горобину, вишню, чорну смородину, лошину та малину, продемонстрував багатообіцяючі результати щодо зниження артеріального тиску у людей, які страждають на гіпертонію.

Також було доведено, що ягоди впливають на здоровий рівень цукру в крові та інсуліну, сприяють здоров'ю шкіри і навіть знижують ризик розвитку раку.

ЦИТРУСОВІ. Доведено, що вживання цитрусового соку або фруктів знижує ризик утворення каменів у нирках. Цитрусові також містять велику кількість антиоксидантів, таких як флавоноїди, які пов'язані зі зниженням ризику розвитку деяких видів раку, таких як рак легень, стравоходу, шлунка, молочної залози та підшлункової залози. Дослідження 2013 року, опубліковане в ARYA Atherosclerosis

Journal, свідчить, що вживання апельсинового соку протягом принаймні одного місяця ефективно знижує кров'яний тиск і вживання грейпфрута допомагає знизити високий кров'яний тиск у людей.

АВОКАДО. Авокадо містить тип рослинного стеролу під назвою бета-ситостерин, який, як відомо, допомагає підтримувати здоровий рівень холестерину в організмі.

БАНАНИ. Багато лікарів рекомендують обмежити або повністю виключити сіль з раціону, якщо ви боретесь з високим рівнем холестерину або високим кров'яним тиском. З іншого боку, калій може допомогти пом'якшити вплив харчової солі на нашу серцево-судинну систему.

Який продукт багатий на калій? Банани. Один банан середнього розміру містить близько 450 міліграмів калію, що становить близько 17% добової норми калію для жінок і близько 13% для чоловіків. Банани також містять клітковину, фолати, антиоксиданти і вітамін С, які, як було доведено, знижують ризик серцевих захворювань і рівень холестерину.

ВИНОГРАД. Виноград також є чудовим джерелом калію - поживної речовини, яка допомагає збалансувати кров'яний тиск. До того ж, він містить велику кількість вітамінів і мінералів, а також антиоксидант ресвератрол, який, як відомо, має протизапальні властивості, що покращують загальний стан здоров'я і самопочуття. Ресве-

ратрол може знижувати рівень холестерину та артеріального тиску. Деякі дослідження також припускають, що ресвератрол може покращувати когнітивні функції мозку, пам'ять і настрій.

ГРУШІ. Груші багаті на вітаміни та мінерали, які підтримують здоров'я серця. Одна груша середнього розміру містить велику кількість вітаміну С (9% від рекомендованої добової норми). Груші також містять широкий спектр корисних рослинних сполук і антиоксидантів, які допомагають зменшити запалення і знизити ризик серцевих захворювань, а також таких, як діабет 2 типу.

Вживання двох середніх груш щодня протягом 12 тижнів знижувало високий кров'яний тиск в учасників дослідження з метаболічним синдромом.

ЧОРНОСЛИВ. Відомий тим, що зміцнює кістки. Він багатий на калій. Щоденне споживання чорносливу знижує рівень холестерину і кров'яного тиску.

Чорнослив також містить велику кількість заліза, рибофлавіну, ніацину, міді та вітамінів К і В6, які допомагають боротися з анемією і зміцнюють здоров'я кісток.

КАВУНИ. Кавун вважається продуктом номер один, який допомагає знизити кров'яний тиск. Він містить одразу три поживні речовини, які підтримують здоровий кров'яний тиск: L-цитрулін, лікопін і калій. Дослідження 2016 року в журналі Blood Pressure показало, що кавун «знижує систолічний і діастолічний артеріальний тиск».

ЗІГРІВАЛЬНІ МАЗІ: коли та як їх використовувати

Зігрівальні мазі часто використовують для полегшення болю та дискомфорту.

Зігрівальні мазі - це препарати, що містять активні інгредієнти, які підвищують температуру шкіри та покращують кровообіг у зоні застосування. Вони можуть містити природні компоненти, такі як червоний перець, гірчиця чи синтетичні речовини, які сприяють прогріванню тканин.

Зігрівальні мазі рекомендовані для лікування хронічних захворювань:

Артрози: захворювання суглобів, що супроводжуються болем і обмеженням рухливості.

Спондилоартрози: дегенеративні зміни в хребті, які можуть викликати біль в спині.

Остеохондроз: захворювання, що вражає міжхребцеві диски та може викликати біль у шийці чи попереку.

Болі в суглобах: хронічний дискомфорт, пов'язаний з віковими змінами чи травмами.

У цих випадках зігрівальні мазі можуть бути корисними, оскільки вони покращують мікроциркуляцію, зменшують напруження м'язів і знижують біль.

ЯПОНЦІ НЕ ЇДЯТ МОЛОЧНІ ПРОДУКТИ І ЖИВУТЬ НАЙДОВШЕ: В ЧОМУ СЕКРЕТ

Японія є однією з небагатьох країн, де молочні продукти не є частиною щоденного раціону харчування.

Хоча для нас це може здатися дивним, але японці успішно живуть без молочних продуктів і займають перше місце в світі за тривалістю життя.

Молоко та молочні продукти не були традиційною частиною японської кухні. Одна з причин - це кліматичні умови, які не дозволяють розвитку скотарства і виробництва молока. Ще в 1981 році вчені виявили, що майже 90% азіатів не можуть засвоювати лак-

тозу - цукор у молоці. Це пов'язано з тим, що їх тіла не виробляють достатньо лактази - ферменту, який потрібен для розщеплення лактози. Через це азіати відчувають дискомфорт у шлунку та інші проблеми при вживанні молочних продуктів.

Не вдавайтесь до самолікування. Консультуйтеся з лікарем.

ДОМО-ВИЧОК

Смакота

Куряче філе під шубкою

Інгредієнти: 1 куряче філе, 1 помідор, 1 відварене куряче яйце, 100-125 г твердого сиру, 1 ст. л. сметани або йогурту, 1 зубчик часнику, сіль, перець, зелень, олія для філе.

Куряче філе розріжте вздовж на дві частини, накрийте харчовою плівкою і злегка відбийте. Відправте м'ясо у форму для запікання, змастіть олією, посипте спеціями.

Натріть відварене круто яйце, наріжте помідор на дрібні кубики, нарубайте зелень. Пересипте підготовлені інгредієнти в загальну миску, додайте натертий твердий сир (1/3 від загальної кількості), подрібнений зубчик часнику. Заправте все сметаною або йогуртом, посоліть, поперчіть і перемішайте. Приготовану шубку відправляємо на філе і запікаємо за температури 180 градусів 30 хвилин.

Тепер посипте сиром, що залишився, і запікайте ще 10 хвилин.

Котлети у вафлях (ліниві бризולי)

Інгредієнти: фарш 500 г, спеції, цибуля 1 шт., маленькі круглі вафлі, яйця 3 шт., олія для смаження.

У готовий м'ясний фарш додайте натерту цибулину, сіль, улюблені спеції та все добре перемішайте. Яйця добре збийте, за бажанням можна додати трохи молока.

На одну вафлю намажте фарш і накрийте другою. Вмочіть котлети у збитих яйцях. Розігрійте олію в сковороді та обсмажте котлети з обох боків до золотистого кольору.

Такі котлети можна подавати зі сметаною або із будь-яким соусом. Смачного!

Смачні салати з буряка

Запечені яблука з сиром і медом

Інгредієнти: яблука – 4 шт., сир знежирений – 120 г, мед – 1 ст. л., кориця.

Яблука промийте під проточною водою та витріть насухо. Зріжте верхівку і чайною ложкою акуратно видаліть серцевину, але не наскрізь.

Сир з'єднайте з медом і перемішайте. Наповніть масою кожне яблуко та посипте зверху корицею. Викладіть до форми для запікання.

Випікайте в попередньо розігрітій до 180 градусів духовці 15-20 хвилин. Корицю можна замінити на ванілін.

За бажанням яблука можна посипати цукровою пудрою.

Запечені яблука – це чудовий варіант для сніданку, а якщо наповнити їх ще сиром і медом, то вийде легкий корисний десерт.

Страва ідеально підійде на святковий стіл, вона сподобається як дорослим, так і дітям.

ЧИМ ПРОТЕРТИ ЕКРАН ТЕЛЕВІЗОРА

Є низка засобів, яких категорично варто уникати, коли ви шукаєте, чим протерти екран телевізора, комп'ютера чи ноутбука.

Засоби для чищення скла та універсальні засоби для чищення. Вони містять нашатирний спирт та інші хімічні речовини, які можуть пошкодити екран.

Паперові рушники, паперові серветки і туалетний папір. Вони можуть подряпати вразливу поверхню. Такий негативний ефект може бути непомітний одразу, але з часом всі ці мікроподряпини призведуть до створення тьмянних плям на поверхні екрана.

ЧИМ МОЖНА ПРОТИРАТИ ЕКРАН ПЛАЗМИ Спеціальні серветки, спреї та інші засоби для очищення екранів. Такі засоби створені спеціально для того, щоб очищувати екрани, тому вони ніяким чином таким поверхням не нашкодять.

Балончик стисненого повітря. З його допомогою можна очистити екран від пилу, який там накопився. Потрібно просто здути пил повітрям з балончика.

Серветки з мікрофібри і дистильована вода. Потрібно налити дистильовану воду у маленьку пляшечку з розпилювачем (обов'язково дистильовану воду, звичайною замінити не вдасться).

Якщо екран просто запилений, то його можна протерти сухою серветкою з мікрофібри. Але якщо на екрані є якісь забруднення або сліди від пальців тощо, то потрібно наповнити маленьку пляшечку з розпилювачем дистильованою водою, розпилити цю воду на серветку з мікрофібри, щоб вона була лише ледь вологою, і помити екран. Перед очищенням екрана таким способом телевізор краще вимкнути і від'єднати від електромережі. Плями потрібно витирати круговими рухами і не натискати дуже сильно, щоб не пошкодити екран. Після цього протерти екран сухою серветкою з мікрофібри.

Якщо на екрані є такі забруднення, які важко видалити просто водою, наприклад, якісь жирні плями, тоді потрібно додати у дистильовану воду кілька крапель засобу для миття посуду і протерти екран серветкою з мікрофібри із цим розчином. Не потрібно додавати багато цього засобу, адже в такому разі на екрані залишаться мильні смуги. Після цього потрібно протерти екран серветкою з дистильованою водою і далі – сухою серветкою з мікрофібри.

ОЛАДКИ БУДУТЬ ПУХКИМИ

Хтось любить тонкі млинці, а хтось - пишні оладки. Однак не завжди хочеться додавати багато розпушувача чи соди, щоб досягти цього ефекту.

«Магічним» компонентом, який зробить млинці пишними, виявилась звичайна газована вода. Кулінари радять додавати 5 столових ложок рідини на кожні чотири млинці.

Булбашки від газованої води проникають у тісто і

Козерога. У листопаді 2024 року це такі дні: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 30 число.

Вважається, що тоді заготівля вийде смачною і буде зберігатися без втрати якості довгий час.

Інші дати - несприятливі для такої заготовки.

РЕЦЕПТ ІЗ БАБУСИНОГО БЛОКНОТА

Інгредієнти: капуста (середній качан) - 2-2,5 кг; морква - 2 шт.

Для розсолу: вода - 1 л; кухонна сіль - 1 ст. л.; цукор - 2 ст. л.

Нашаткувати капусту, натерти моркву на крупній тертці. Для розсолу розчинити у воді сіль і цукор. Викласти капусту з морквою в банку, прим'яти, залити розсолом.

Зверху покласти шматочок капустяного листа - щоб нашаткована капуста не почорніла. Накрити марлею, поставити в миску і в темне й тепле місце. Через три дні розсіл потрібно долити, оскільки частина його за цей час «втече». Накрити пласмасовою кришкою і прибрати в прохолодне місце.

Справи гачні

ПОСІВНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛИСТОПАД

Використання місячних фаз у садівництві допомагає підтримати природний ритм рослин, що позитивно позначається на їхній стійкості, здоров'ї та врожайності.

Найкращими днями для посівів є 3–7, 10, 11, 14, 15, 18–20 та 26–29 листопада. У ці дні можна садити овочі, коренеплоди й декоративні рослини.

Водночас 1, 2, 8, 9, 16 та 30 листопада слід уникати посівів.

Період з 18 по 25 листопада, з 3 по 10 листопада підходить для посадки ягідних кущів і плодових дерев.

Посів декоративних квітів краще планувати на 3–7 і 10–15 листопада, а для цибулинних і бульбових квітів - на 17-19 та 23 листопада.

Висаджувати рослини у листопаді можна

тоді, коли ґрунт ще не промерз і у вас є можливість викопати посадкову яму.

КОЛИ ВИСАДЖУВАТИ ЦИБУЛЮ НА ЗИМУ

Згідно з місячним календарем 2024 року для посадки цибулі під зиму найбільш сприятливі такі дні - 2, 3, 6, 7, 8, 15, 24, 25, 29, 30, 31 листопада.

Серед найкращих для озимих посадок сорти, «Шекспір», «Радар» і «Венгерка».

Садівники рекомендують замочити сіянку спочатку в сольовому розчині (1 столова ложка солі на 1 л води), потім у слабкому розчині марганцівки і, щоб уникнути стрілкування, у содовому розчині (1 чайна ложка соди на 1 л води).

А перед посадкою цибулини не слід замо-

чувати - вони мають бути сухими.

Мульчування соломкою або опалим листям рекомендується лише перед початком морозів.

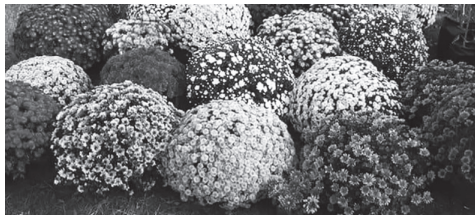
Перед самою посадкою цибулі необхідно додати дрібний попіл, який діє як розкислювач ґрунту і джерело корисних мікроелементів.

Якщо зима безсніжна і морозна, цибулю можна накрити нетканним матеріалом білого кольору. Але якщо покрив снігу досяг 2-3 см, мульчування не потрібне. Озима цибуля добре витримує морози до -20°C.

ХРИЗАНТЕМИ НАПОЇТЬ ВОДОЮ

Щоб хризантеми успішно пережили зиму, досвідчені квіткарі радять проводити регулярний полив, ґрунт не повинен бути сухим, тому хризантеми потрібно поливати практично до самих холодів.

Перед початком холодів проведіть полив

води, використовуючи близько 5 літрів води на кожен кущ. Також потрібно пропушити ґрунт навколо рослин, щоб запобігти швидкому випару вологи.

Перед початком зими потрібно обрізати пагони на висоту 15-20 см.

Також не забудьте підгорнути обрізані кущі, акуратно підпушивши землю. Ця «подушка» допоможе хризантемам успішно перенести перші заморозки, навіть якщо снігового покриву не виявиться.

За горизонталлю: 1. Місто ...-Ата. 5. Світлі кола навколо Сонця. 8. Цікавість, захоплення. 11. 0,01 га. 13. Підставка для казана. 14. Бараняче слово. 15. Робоча спеціальність. 17. Дядько із Простоквашино. 19. Соціальна група людей. 21. Чоловічий верхній одяг громадян у Стародавньому Римі. 22. Залізний метеорит, що містить понад 13% нікелю і складається з дрібнозернистої суміші мінералів камаситу і теніту. 25. Комедія «...-банк». 27. Волелюбний горець. 28. 3,14. 29. Постіль, ложе. 31. Російська академія наук. 32. Супутник Сатурна. 33. Місяця в залі для глядачів. 34. ... Болдуїн, голлівудський актор. 35. Невелике, відносно ізольоване від інших подібних внутрішньовидове угруповання, для якого характерне підвищене, у порівнянні з популяцією, вільне схрещування роздільностатевих особин з різним генотипом (біол.). 36. Назва останньої літери латинського алфавіту. 38. Російське авто. 40. Кім ... Сен (комуністичний диктатор («великий вождь») Північної Кореї). 41. Короткий, різкий, поривчастий рух кого-, чого-небудь. 43. Бог Сонця в єгиптян. 44. Кабачок, трактир у деяких країнах. 46. Розрив товщі шарів гірських порід і опускання їх. 48. Легка будівля для тимчасового користування. 50. Нашадок пана. 52. Британське авто. 53. «Чарівник із країни ...». 54. Основний склад працівників якої-небудь організації, підприємства, установи тощо. 56. Едгар ..., письменник. 57. Точка небосхилу, з якої нібито виходять (внаслідок перспективи) видимі траєкторії метеорів одного метеорного потоку. 59. Представник народу, який проживає в південно-східному Дагестані. 60. Конспіративна зустріч.

За вертикаллю: 1. Католицький монастир. 2. Одна із складових назв звуку, те ж саме, що Е або е. 3. Військово-політичне угруповання, основними членами якого були Великобританія, Франція і Росія, створене в 1904—1907 роках. 4. Комічний трюк. 5. Фахівець із генетики. 6. Пілот-Майстер. 7. Хірургічне втручання. 9. Струнний щипковий музичний інструмент, поширений у народів Кавказу та Середньої Азії. 10. Ризький автомобіль. 12. «Місце зберігання зубів». 14. Вид легкої атлетики. 16. Останній правитель І династії Раннього царства Давнього Єгипту (бл. 2890 до н. е.). 18. Оборонна споруда. 20. Заморська, баклажанна. 23. Дуже тверді матеріали (алмаз, корунд, карборунд, боразон та ін.), що застосовуються для шліфування, точіння і полірування. 24. Член сенату. 26. Курорт на Чорному морі, один з мікрорайонів в Адлерському районі міста Сочі, його історичний центр. 28. Майстер хліб випікати. 30. Напій піратів. 32. Гучний, протяжливий крик тварини. 35. Свої люди в чужій країні. 37. Представник народності, яка живе на узбережжі Охотського моря і в північних районах Якутії. 39. Олександр Марківна ... (російська акторка театру й кіно, Заслужена артистка Росії, Народна артистка Росії, лауреат двох Державних премій Росії (1996, 2002)). 41. Прихильник рішучих заходів. 42. Дружина князя. 44. Огорожа, сплетена з лози, тонкого гілля; пліт. 45. Команда собакам на полюванні. 47. Те саме, що сказ. 49. Наріст на дереві. 51. Дим від палаючого жиру. 52.

КРОСВОРД

Поселення на південному сході Куби, сучасна провінція Гранма, поблизу якого 10 жовтня 1868 року Карлос Мануель де Сеспедес звернувся до народу з маніфестом «До співгромадян і до всіх націй», який закликав до боротьби проти іспанських колонізаторів. 55. ... Мороз. 57. Домен верхнього рівня, виділений для Росії. 58. Телебачення.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА ПОПЕРЕДНЬОГО НОМЕРА

За горизонталлю: 1. Шеф. 3. Дія. 6. Ікс. 8. Іподром. 11. Авто. 12. Злак. 13. Аве. 15. Іна. 17. Егіда. 19. Перро. 20. Окріп. 22. Ар. 24. Ви. 25. Низ. 27. Тес. 29. Анш. 30. Стабілітрон. 31. Іов. 32. Еом. 33. Кво. 34. Ор. 37. Ат. 38. Нічия. 40. Шлага. 41. Запал. 43. Чин. 44. Гад. 47. Ежен. 49. Топа. 50. Капітал. 53. Ака. 54. Агу. 55. Яра.

За вертикаллю: 1. Шрам. 2. Фіта. 3. До. 4. Іда. 5. Яр. 6. Імла. 7. Саке. 9. Поверх. 10. Ознака. 14. Его. 15. Ідо. 16. Територія. 18. Рівновага. 19. Пансіон. 21. Пишнота. 23. Шелом. 26. Зав. 27. Тіе. 28. Сім. 29. Арк. 35. Низина. 36. Оплата. 39. Яан. 40. Шаг. 42. Теша. 43. Чека. 45. Доля. 46. База. 48. Ріг. 51. Па. 52. Ту.

Прикмети та повір'я

У ПОНЕДІЛОК

НЕ МОЖНА

ПОЗИЧАТИ ГРОШІ

Наші предки у давнину у цей день ніколи не починали нову справу. Понеділок сприймався, як найважчий день тижня. У цей день вони також не перераховували гроші, не позичали їх та не брали в борг. Такі дії могли привезти до марнотратства.

Астрологи вважають, що гроші заборонено давати в борг на зростаючому Місяці. За словами астрологів, на зростаючому Місяці варто примножувати свій капітал, але точно не віддавати комусь гроші, які власноруч зароблені.

Не можна давати гроші в борг вночі або ввечері. Як вважають в народі, згідно із прикметами, якщо треба позичити гроші, то краще це зробити вдень. Згідно із прикметами, є більша ймовірність отримати борг назад.

Та й взагалі гроші позичати не можна. Адже тоді, коли людина позичає свої чесно зароблені гроші, вона із тим може віддати частинку своєї енергії. І до тих пір, поки борг не віддадуть, людина буде відчуватись ніяково.

У людини тоді немає енергії на виконання своїх завдань.

ЯКІ РЕЧІ НЕ МОЖНА

ДАВАТИ В БОРГ

За народними віруваннями, деякі речі в борг давати абсолютно не варто, якщо не хочете накликати на себе біду.

Будь-які особисті предмети людини вважаються носіями енергетики. Коли ці речі передаються іншим людям, разом із ними може передаватися й частина долі або емоцій власника. Це може негативно вплинути на того, хто бере річ, або ж на самого власника, особливо, якщо у нового користувача важка енергетика або невдачі в житті.

Окрім енергетичних аспектів, можна перейняти на себе чужі труднощі або нещасливу долю.

Сіль. Наші предки наділяли сіль магичними здібностями, тому просто так віддавати її не можна. Вважається, що таким чином можна втратити удачу, здоров'я та кохання людей.

Однак часто таке буває, що хтось з сусідів попросить солі. В такому разі краще подарувати її назавсім, а не просити повернути назад. Або ж попросити за неї хоча б пару копійок. Так на енергетичному рівні ви продаєте сіль, а не віддаєте задарма.

Цукор. З цукром історія схожа - його ні брати, ні віддавати не варто. Існує версія, що, якщо позичити комусь цукор, можна втратити сімейне благополуччя, взаєморозуміння між рідними

та з коханим.

Посуд, кухонне приладдя. Якщо людина прагне усіма способами заволодіти на короткий час вашим кухонним приладдям, можливо, хтось захоче вас приворожити. Однак, якщо ви користуєтеся з кимось одним посудом, наприклад, в гуртожитку, то це правило не працює.

Ножі та будь-які гострі предмети. Якщо людина зичить вам явно не добра, то ніж чи будь-який інший гострий предмет, навіть штопор, може стати причиною страшних хвороб, негараздів та біди вдома.

Одяг, взуття. Це абсолютно індивідуальна річ, яка зберігає вашу енергетику. Тому не варто позичати іншим ні одяг, ні взуття. Якщо ж все-таки виникла необхідність, краще символічно «продати» свою річ, взявши за неї хоча б кілька копійок.

Особливо небажано давати у користування або носити чуже взуття. Позичаючи взуття, ми ніби ділимо чужу долю, яка може бути нещасливою. Тому краще уникати таких ситуацій.

Віник. Віник можна або викинути, або замінити на новий. Іншим способом він ніколи не повинен залишатись ваше житло. Наші предки вірили, що під віником часто живе домовик, навіть його турбувати? Ба більше, якщо віддати віника комусь у борг, можна «вимести» з дому увесь добробут.

Валентина Михайленко

«НІХТО Й НІКОЛИ»

РОМАН

гідного язика до своєї шоки і Каштанової жалоби за нею. Не побачила вона й того, як собака, хитаючись, звівся на ноги, трохи постояв і рушив у бік будинків, що дримали в імлі за колючою.

Не сприйняло Людине ество й відчаю Лариси Гнатівни, яка впала перед нею на коліна й заголосила:

— Людочко, дитяточко... А Боже ж мій... Та що з тобою?... Хто ж це тебе?... Ой, зачекай, малесенька моя... побіж... я зараз... подзвоню по телефону... швидко покличу... зараз...

Вчителька, задихаючись, почала стинатися на насип, Каштан було рушив услід, але повернувся, сів біля дівчини й застиг. Потім щось помітив у неї під рукою. Нагнувшись, потягнув зубами. Відразливий запах ударив йому в ніздрі. Він загрозливо загарчав і почав шматувати той предмет, та, мабуть, десь йому заболіло, собака закашлявся й впустив у траву щось блискуче.

Невдовзі вдалині почувлася сирена. За хвилину вгорі, на асфальті, зупинився білий автомобіль, захрюскалі дверцята.

Каштан нахилив голову, чмихнув, узяв у зуби свою знахідку. Пройшов кілька метрів, забрів у воду, постояв і поволі рушив до дальніх верб, що під вранішнім вітерцем струшували важкі краплі роси аж за лукою. А там він зупинився й почав поволі копати ямку...

До місця події підлетіла друга машина, чималий гурт людей та кремезна приземкувата вівчарка швидко спустилися з насипу.

Коли б Людин мозок міг спілкуватися з тілом, воно б сповістило йому, що тут багато її знайомих. Он тьотя Соня, Софія Аркадіївна, що живе від них через двір. Вона першою опинилася коло верби, нагнувшись над Людою й сплеснула в долоні:

— Люда! Людочка! Ну, це ж треба?! Дивіться, одяг весь пошматований... Стопроцентне згвалтування. Хто ж цей сучий син? Задушила б своїми руками!

Тьотя Соня була ще молодою, швидкою й завзятою жінкою. Вона миттєво окинула поглядом дівчину, прощупала пульс, що ледь здригався під холодною шкірою. Незважаючи на брудну мокру траву, хутко опустилася біля Люди на коліна, обома руками обережно взяла її голову й трошки повернула на бік. Очам присутніх відкрилася велика запечена рана, в її глибині вкипіло пасмо білявого волосся.

— Ой-ой-ой, — стривожилася Софія Аркадіївна, — та тут і кістка роздроблена. Коли б мозок не пошкодила...

Над Людиною головою шербатим зубом ошкірився сухий сучок — мабуть, колись давно хтось відломив гілку з молоденької верби. На гістряку сучка зачорнілася кров...

Лікарка скочила на ноги й закомандувала:

— Хлопці, ноші. Швидко! Піднімайте дуже обережно.

Друга Людина знайома — тьотя Інна, а то й просто Інна, бо сестра подруги Тані — спробувала заперечити:

— Не чіпайте, треба все зафіксувати, зафотографувати...

— Я вас як зафотографую!.. — визиралася тьотя Соня. — Клацайте, але миттю — вона ледь жива. Мо', й не доведемо.

Навколо дівчини зашуміли фотоапаратом, її ретельно обнюхала вівчарка й, уткнувши носа в траву, закружляла поміж вербами, кинулась до води, потім збігла на насип й безпорадно зупинилася...

Майже задерев'яніле Людине тіло, ще чуло, як його піднімали й клали на ноші, як обережно виносили до «швидкої», як відразу ж у машині тьотя Соня почала штрикати в нього голки та трубки. І тілу, маленькому й беззахисному, здалося, ніби воно кудись відпливає й перестає існувати...

Далі буде.

ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ОЦІНЮВАЧА МАЙНА

Малодівицька селищна рада оголошує конкурс оцінювача майна комунальної власності, а саме: нежитлове приміщення площею 45,4 кв.м., що знаходиться за адресою с-ще. Мала Дівиця вулиця Незалежності, 2.

Організатор конкурсу: Малодівицька селищна рада.

Час і місце проведення конкурсу: 29 листопада 2024 року о 12:00 год в приміщенні Малодівицької селищної ради за адресою: 17523, Чернігівська область, Прилуцький район, с-ще. Мала Дівиця, вулиця Слобідська, 3.

Контактна особа, в якій можна ознайомитися з умовами проведення конкурсу:

Яковенко Катерина Юріївна – спеціаліст з юридичних питань та цивільного захисту (тел. (04637)67536).

Спосіб подання конкурсних пропозицій: конкурсна пропозиція претендентів подається у запечатаному конверті і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт (у календарних днях). Термін виконання оцінки об'єкта не повинен перевищувати 10 календарних днів. Документи приймаються по 28 листопада 2024 року (включно) за адресою: с-ще. Мала Дівиця, вулиця Слобідська, 3. Малодівицька селищна рада. Телефон для довідок (04637)67536.

Реклама

КУПЛЮ

СТАРІ МОТОЦИКЛИ М-72, К-750, МВ-750, МТ-16, МТ-12, ІЖ-49, К-125, БМВ, СІМСОН, ЯВА.

ЗАПЧАСТИНИ НОВІ ТА Б.В .

ТЕЛ. 0662172269 ТА 0683446615

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ

ОСББ запрошує технічного працівника для миття під'їздів у багатоповерховому будинку.

Тел. 0665961860.

**ЗАКУПОВУЄМО ДОРОГО
КОРІВ, БИКІВ, КОНЕЙ, СВИНЕЙ
КНУРІВ ТА ШКУРУ ВРХ.
ПЕРЕВЕЗЕННЯ.**

ТЕЛ. 0961520743, 0634979327.

М'ясокомбінат (м.Харків) на постійній основі закуповує биків, корів, телиць, коней. ДОРІЗ. Вивезення ВРХ живою вагою. Тел. 0661570757 (Максим Олександрович).

ПІДПРИЄМСТВО ЗАКУПОВУЄ БИКІВ, КОРІВ, ТЕЛИЦЬ, КОНЕЙ, ЛОШАТ - НА М'ЯСО І НА ТРИМАННЯ. ВИМУШЕНИЙ ЗАБІЙ, ДОРІЗАННЯ. ДОРОГО. ПОРЯДНІСТЬ ГАРАНТУЄМО..

ТЕЛ. 0500690409, 0985857834.

СКУПОВУЄМО ВРХ:

-корови (35-40 грн за кг)

коні (30-35 грн за кг)

-бики (65-67 грн за кг)

-телиці (60-63 грн за кг)

-барани/вівці

Тел.: 0986310393.

Володимир

РЕМОНТ АВТОМОБІЛІВ

ВАЗ-2101 – ВАЗ2107

ТЕЛ. 0951450307, 0682167146.

РЕМОНТ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ.

Тел. 066-049-6099, 063-229-3060.

м. Прилуки, вул. Гімназична, 76.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ВІД ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Публічне акціонерне товариство «Укрнафта» має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єктів Нафтогазовидобувного управління «Чернігівнафтогаз» Публічного акціонерного товариства «Укрнафта», що знаходяться в м. Прилуки Прилуцького р-ну Чернігівської обл.: прокатно-ремонтний цех експлуатаційного обладнання (вул. Дружби народів, 22), група складської логістики (Прилуки) (вул. Дружби народів, 28), автозаправна станція (Прилуки) (вул. Пирятинська, 137).

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: Публічне акціонерне товариство «Укрнафта», ПАТ «Укрнафта».

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00135390.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: 04053, м. Київ, провулок Несторовський, 3-5 тел./факс: (044) 506-10-03 e-mail: office@ukrnapta.com.

Відокремлений підрозділ юридичної особи – Нафтогазовидобувне управління «Чернігівнафтогаз» Публічного акціонерного товариства «Укрнафта» (НГБУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»), розташоване за адресою: 17500, Чернігівська обл., Прилуцький район, Прилуцька міська громада, м. Прилуки, вул. Вокзальна, 1.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу для існуючого об'єкта в зв'язку із трансформаційними процесами в ПАТ «Укрнафта»: передачею частини будівель і споруд НГБУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» на баланс інших підрозділів для виконання вимог ст. 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

Підприємство відноситься до другої групи об'єктів за складом документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, та підлягає взяттю на Державний облік.

Прокатно-ремонтний цех експлуатаційного обладнання, група складської логістики (Прилуки) та автозаправна станція (Прилуки) НГБУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» – це діюче підприємство, яке має актуальний дозвіл на викиди забруднюючих речовин. Зміни потужності, реконструкції, модернізації і розширення діяльності, які би привели до збільшення та/або появи нових джерел викидів в атмосферне повітря, не відбулося. Тому підприємство не проводило процедуру з оцінки впливу на довкілля згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та «Критерії визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» (додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010).

Прокатно-ремонтний цех експлуатаційного обладнання призначений для ремонту і обслуговування нафтовидобувного обладнання. На території розташовані ремонтні та спеціалізовані дільниці для проведення ремонту та технічного обслуговування: кузня, зварювальне відділення, заточне відділення, пости газорізки. На території ПРЦЕО розміщена котельня, призначена для тепловиборництва та гарячого водопостачання. В котельні встановлено чотири котли: два робочих («Термакс» та КСВа-3,15-Ге «ЭКО») та два резервних (Е-1,0/0,9 – 2 шт.). В котлах в якості палива використовується природний газ.

Група складської логістики (Прилуки) призначена для прийому, зберігання та відпуску товаро-матеріальних цінностей в тому числі паливомастильних матеріалів. Для виконання функцій по забезпеченню паливно-мастильними матеріалами та хімреагентами є склади нафтопродуктів та хімреагентів. Паливомастильні матеріали на склад завозяться залізничним та автомобільним транспортом. Відпускаються на автозаправні станції та іншим підрозділам ПАТ «Укрнафта» автомобільним транспортом. На території розташовані ремонтні та спеціалізовані дільниці для проведення ремонту, технічного обслуговування транспортних засобів (акумуляторна, зварювальний пост), деревообробне обладнання, прирельсовий складу цементу СП-200.

Автозаправна станція призначена для приймання, зберігання та відпуску нафтопродуктів у паливні баки транспортних засобів.

В процесі виробничої діяльності в атмосферне повітря можуть надходити забруднюючі речовини в кількості – 2122,018560 т/рік; в тому числі (т/рік): залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) 0,0325; марганець та його сполуки в перерахунку на діоксид марганцю 0,00164; ртуть та її сполуки в перерахунку на ртуть 0,00000408; свинець та його сполуки в перерахунку на свинець 0,000004; оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту 3,3824; пароподібні та газоподібні сполуки хлору, якщо вони не ввійшли до класу і, у перерахунку на хлористий водень 0,0007; сульфатна кислота (H₂SO₄) (сірчана кислота) 0,00005; діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки 0,067; сірководень 0,00012429; оксид вуглецю 0,6471; фтор і його пароподібні та газоподібні сполуки в перерахунку на фтористий водень 0,00025; фториди, що легко розчиняються (наприклад, NaF) та їх сполуки в перерахунку на фтор 0,0008; фтористі сполуки погано розчинні неорганічні (фторид алюмінію, гексафторалюмінат натрію) у перерахунку на фтор 0,0004; бутан 0,00012; метан 0,04983;

бензол 0,00006245; спирт метиловий 0,0064; бензин (нафтовий, малосірчистий, у перерахунку на вуглець) 1,6918; масло мінеральне нафтове (веретенне, машинне, циліндрове і ін.) 4,01454Е-07; вуглеводні насичені С12 - С19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець 0,045335; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом 0,21618; титану діоксид 0,00001; пропан 0,00023; етан 0,0012; інігітор корозії «Нефтехим-1» (талове масло-32%, гас-20%, поліетиленполіамід-8%, стабільний каталізатор - 10%) 0,115; вуглецю діоксид 2115,749; азоту (1) оксид (N₂O) 0,00412.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва не розроблялись, оскільки на об'єкті не має виробництв та технологічного устаткування, які підлягають до впровадження найкращих доступних технологій та методів керування.

Заходи щодо скорочення викидів, не розроблялись, оскільки фактичні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами не перевищують встановлених нормативів граничнодопустимих викидів та за результатами розрахунків немає перевищень гігієнічних нормативів на межі санітарно-захисної зони. На підприємстві ведеться контроль за станом атмосферного повітря. Санітарно-захисна зона витримана.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел, масова концентрація яких обмежується згідно з наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел», встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів. Для речовин, на які не встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів, встановлюються розрахункові величини масової витрати. Для неорганізованих стаціонарних джерел нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин не встановлюються. Регулювання викидів від цих джерел здійснюється шляхом встановлення вимог.

З пропозиціями та зауваженнями від громадських організацій та окремих громадян протягом 30 календарних днів з дати публікації даного повідомлення звертатися до Чернігівської обласної державної адміністрації за адресою: 14000, Чернігівська область, м. Чернігів, вул. Шевченка, буд.7 тел. (0462) 67-50-58; e-mail: post@regadm.gov.ua

Безкоштовні оголошення

ПРОДАМ НЕРУХОМІСТЬ

Півбудинку в Прилуках. Ціна – 7 тисяч доларів. Тел. 0991139923. Терміново пів будинку в Прилуках. Тел. 0964857019, 0994465183.

Будинок у Линовиці. Тел. 0669252803, 09500185091.

Будинок у Заїзді зі всіма зручностями, опалення газове. Тел. 0734180121, 0662045708.

Дачну ділянку у Валках. Тел. 0668223238.

2-кімнатну квартиру в Прилуках (центр). Тел. 0951041400.

Земельну ділянку в Прилуках (м-н м'ято-дослідної станції). Тел. 0965916605.

Півбудинку в Прилуках. Тел. 0638697347.

Будинок у центрі Линовиці. Тел. 0957110012.

Гараж у Прилуках (центр). Тел. 0957110012.

Будинок у Прилуках. Всі зручності. Тел. 0957110012.

ТРАНСПОРТ
Поршня до ВАЗ. Тел. 0994492242.

Велосипед для жінок у хорошому стані. Тел. 0679106137.

Глушник до УАЗа, велосипед підлітковий. Тел. 0668894067.

Автомобільне масло, стартер до «Волги». Тел. 0634210093.

Велосипед спортивний. Тел. 0631407619, 4-10-61.

Машину ВАЗ-2104 на газу та бензині. Тел. 0938013176.

Велосипеди чоловічий та жіночий. Тел. 0997326474.

КПП в зборі до «Опеля». Тел. 0997326474.

ПОБУТОВА ТЕХНІКА

Пилосос. Тел. 0951833915.

Електросоковималку, кухонний комбайн. Тел. 0997326474.

Пальну машину (круглу). Недорого. Тел. 0963182998.

Телевізор «Самсунг», б/в, робочий. Тел. 0954961311.

Холодильник. Тел. 0982441038.

Пальну машину на 5 кг (нова). Тел. 0688811553.

Телевізори. Тел. 0634210093.

Комп'ютер, монітор, кольоровий принтер, пальну машину. Тел. 0662749770, 0672004157.

МЕБЛІ
Ліжка металеві. Тел. 0932010659.

Стінку кімнатну, кухонну стінку. Тел. 0951833915.

Крісло-ліжка. Тел. 0509052350.

Ліжка. Тел. 0950738230.

Ліжка-диван розкладний, стіл-тумбу. Тел. 0938013176.

Стінку меблеву, шафи, крісла, дзеркало, стільці, комод. Тел. 0662749770, 0672004157.

ПРОДУКТИ
Дрібну картоплю. Ціна – 4 грн. за кг. Тел. 0664761245.

Гарбуз-дюню. Тел. 0958883851.

Кормовий буряк. Тел. 0991437645.

Зерно кукурудзи (5 відер), кабачки, гарбузи. Тел. 0952167568.

Свіжий мед дешево, моточне молочко. Тел. 0994492242.

Груші, яблука. Тел. 0994492242.

Домашні курячі яйця. Тел. 0505202076.

Козячі молоко та сир. Тел. 0967262775.

ДИТЯЧИЙ ТОВАР

Іграшку-качалку «Коник». Тел. 0987381254.

Дитячу стінку (3х2). Тел. 0631407619, 4-10-61.

ТОВАРИ ДЛЯ ДОМУ
Обігрівач газовий, плиту електричну, таганок газовий, духовку електричну. Тел. 0932010659.

Дерев'яні коробки на міжкімнатні двері. Тел. 0994001626.

Вікна дерев'яні зашклені (різні). Тел. 0666415884.

Бензопилку. Тел. 0509052350.

Карнизи, килими, баян. Тел. 0663456368, 0979706932.

Лопати, ключі, свердла, лерки. Тел. 0666505910.

Каністри металеві (20 л), двері з двох половинок (нові). Тел. 0631346169.

Іоніку, магнітофон, інкубатор. Тел. 0950738230.

Килими, електропривід для швейної машинки. Тел. 0938013176.

Ковдру шерстяну, каністри, візок господарський. Тел. 0965916605.

Газову плиту. Тел. 0982441038.

Двері міжкімнатні дерев'яні (2-створчасті), двері дерев'яні вхідні. Тел. 0667102530.

Таганок. Тел. 0667719332.

Рами пластикові для балкону, скло для рам, лінолеум (4х4,5). Тел. 0662749770, 0672004157.

Дрил, простирадла із льону, художні книги. Тел. 0507104183.

ОДЯГ, ВЗУТТЯ
Чоловічі костюми, туфлі (41 –

43 розм.), жіноче взуття. Тел. 0997326474.

Фуфайки, ватяні штани. Тел. 0963182998.

Чоловічі сорочки та костюми, штани ватяні. Тел. 0666415884.

Дублянку (46 розм.), жіночий одяг і взуття. Тел. 0501517123.

Жіночий і чоловічий одяг. Тел. 0994979915.

Фуфайки, ватяні штани, чоловічі чоботи. Тел. 0963182998.

Чоловічий та жіночий одяг. Тел. 0955297713, 0997326434.

РОСЛИНИ
Столітник (5 років), чайний гриб. Тел. 0994979915.

Квітку алое. Тел. 0666415884.

Кактуси. Тел. 0505202076.

ТВАРИНИ
Телицю (тільність 7 місяців). Тел. 0991012673.

Козу кітну. Вік – 4 роки. Тел. 0664667594.

Кабана (вік – 1,5 року, вага – близько 150 кг). Тел. 0994605034.

ВІЗЬМУ НА КВАРТИРУ
Маму-одиначку. Безкоштовно. Тел. 0954693420.

При подачі безкоштовного оголошення в наступний номер газети прохання називати ключове слово – ПРОХОДА.

Безкоштовні оголошення від передплатників та читачів, які придбали газету в пунктах продажу, приймаються ЩОП'ЯТНИЦІ з 9 до 13 год за тел. 0975987427.

Народний календар

14 ЛИСТОПАДА. Пилипів день, Пилипове заговіння, Кузьма і Дем'ян, Кузьминки осінні

Наші пращури у цей день намагалися зробити якісь добрі справи і виконати якнайбільше роботи по дому. Вірили, що апостол Пилип благословляє працюючих людей і карає нероб. Пилипів день вважається дуже вдалим для рукоділля. За прикметою, вишитий 14 листопада весільний рушник принесе сімейне щастя.

Чудотворці Дем'ян і Кузьма вважаються покровителями ремесел, домашньої птиці та шлюбу, а також сильними цілителями. Їм моляться про зцілення важких і затяжних хвороб, допомогу у праці та навчанні, сімейне щастя.

Наші предки на Кузьму в останній раз грали весілля. Після цього весільний сезон до Різдва припиняли.

У цей день не можна стригти волосся, в тому числі і дітям.

Якщо на дорогах багато бруду, то до січня буде тепло.

15 ЛИСТОПАДА. Акіндина і Пігасія. Житиця

Селяни молилися святам, щоб уберегти комору від пожеж.

День в народі вважався пожежонебезпечним.

Загадане бажання в цей день збудеться. Але не можна бажати зла іншим людям, інакше бажання обернеться проти вас.

Не можна давати гроші в борг сьогодні.

Галки і синиці ходять по землі - до швидкого снігопаду.

Якщо з калюч опало все листя і ягоди, то скоро почнеться справжня зима.

Хмари пливають проти вітру - до погіршення погоди.

16 ЛИСТОПАДА. Ганна Холодна Християни відзначають церковне свято 16 листопада на честь святої Анни Всеволодні, дочки київського князя Всеволода Ярославовича. В Київській Русі цей день отримав назву Анна Холодна, оскільки вже наступали справжні морози і нерідко випадав перший сніг.

День в давні часи вважався небезпечним через розгул нечисті. У той же час в цю дату ходили до знахарів для зняття порчі і негативу.

Садити озимі культури після Анни Холодної не варто - вони не встигнуть прижитися на городі до морозів.

Невдалий день для весілля, вінчання і сватання.

Поганий день для риболовлі.

Не можна розповідати чужі секрети сьогодні, інакше і ваші таємниці стануть відомі.

Якщо дим з труби піднімається вгору - то скоро похолодає, але буде сухо, а якщо стелиться над землею, то погода буде мокрою.

17 ЛИСТОПАДА. Нікандра і Єрмея

У цей день часто буває погана погода. У наших предків існувала приказка: «Ярема — сиди вдома». У селянських сім'ях в цей день зайвий раз за поріг не виходили.

Щоб захистити будинок від усього поганого, стародавні слов'яни на віконницях і над вікнами вирізали хрести або серпи.

Сни з 16 на 17 листопада обов'язково потрібно запам'ятати. Вони вказують, чого ви можете досягти в житті, а чого слід остерігатися.

День нещасливий, тому намагайтеся ввесь сьогоднішній день провести вдома.

Не можна нічого виносити з дому — втратити щастя.

Не можна давати грошей у борг навіть найближчим друзям і родичам.

Для захисту від злих сил можна насипати на підвіконня трохи горобини. Не потрібно грати весілля 17 листопада, укладати угоди або судитися, знайомитися з новими людьми — ці справи не будуть успішними і ніякої користі не принесуть.

Мишей більше, ніж зазвичай — буде холодна зима.

Ліс здається здалеку чорним — чекати відлиги.

Білі круги навколо сонця — чекає сніжну бурю.

18 ЛИСТОПАДА. Іони, Галактіон Святому Іоні молилися дівчата, щоб він послав їм гідного і люблячого чоловіка. У цей день проводили обряд, щоб дізнатися, яким буде майбутній чоловік. Для цього дівчина зранку сідала біля вікна і дивилася на перехожих. Якщо перший чоловік, якого вона побачить, буде дорого одягнений, то наречений буде багатим.

Щоб бути весь рік здоровим і повним сил, 18 листопада варто сходити в баню. В цілому день вважається вдалим для будь-яких водних процедур. Також в цю дату можна зайнятися прибиранням.

Невдалий день для дорогих і великих за розміром покупок. Такі речі довго не прослужать. Також не найкращий день для ремонту.

У цей день наші предки побоювалися підписувати документи, оскільки вважали, що людину можуть обдурити.

У день Іона краще утриматися від важливих і доленосних рішень.

Якщо вранці багато інею, то скоро потеплішає.

19 ЛИСТОПАДА. Павла Льодостава

19 листопада було заборонено виносити сміття з дому, брати гроші у борг, а також позичати іншим, лінуватися та нічим не займатися, приходити додому з пустими руками.

Снігопад 19 листопада - уся зима буде сніжною.

Червоне вечірнє небо - до похмурої погоди та вогкості.

Вітру немає - скоро похолодає.

20 ЛИСТОПАДА. Проклів день, Федот Льодостав

Наші предки у це народне свято займалися захистом будинку від нечисті. Для цього перед входними дверима чи воротами у двір вішали сокиру чи підкову.

Також в цей день вшановують ікону Божої Матері з немовлям Ісусом під назвою «Взігравання». Цій іконі моляться вагітні жінки про народження міцного і здорового малюка.

Святий Федот вважається покровителем жіночого рукоділля.

Людя, які хворіють, в цей день не можна виходити на вулицю, щоб не погіршити хворобу.

У цей день не можна прати постільну білизну.

Галки голосно кричать - до снігопаду.

Якщо весь день йде сніг, але на землі не затримується, то навесні річки розіллються.

Ожеледь в цей день обіцяє затяжні морози.

Тиждень у святах і буднях

14 листопада
Василь, Віктор, Гаврило, Сергій, Федір, Ганна.

15 листопада
Григорій, Дмитро, Микита, Пилип.

16 листопада
Василь, Віктор, Дмитро, Іван, Макар.

Всесвітній день рукоділля. День працівників радіо, телебачення та зв'язку України.

17 листопада
Геннадій, Григорій, Захар, Вікторія.

18 листопада
Микола, Платон, Роман.

День сержанта Збройних Сил України.

19 листопада
Валентин, Геннадій, Денис, Дмитро, Яків.

День працівників скляної промисловості України.

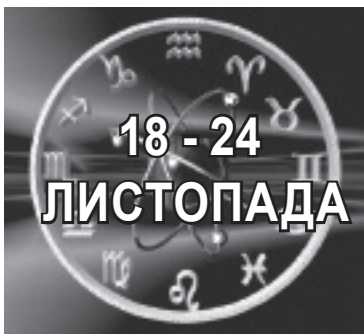
День працівників гідрометеорологічної служби.

Всесвітній день туалету.

20 листопада
Анатолій, Арсен, Ганна, Тетяна.

День педіатра.

Всесвітній день дитини.

ОВЕН. Початок тижня для Овнів може відзначитися несподіваними можливостями. Ваша енергія та рішучість допоможуть впоратися з будь-якими завданнями, що виникатимуть на шляху. Не пропустіть шанс проявити свої лідерські якості у професійній сфері. В особистому житті можливі приємні сюрпризи, що зміцнять ваші стосунки з близькими. Постарайтеся виділити час для відпочинку, щоб відновити сили та зарядитися позитивом.

ТІЛЕЦЬ. Для Тільців настає період, коли важливо звернути увагу на фінансові питання. Ваша здатність планувати та аналізувати ситуацію допоможе уникнути зайвих витрат. На роботі можуть виникнути завдання, що вимагатимуть особливий концентрації та терпіння. У стосунках із оточуючими проявіть розуміння та гнучкість, це допоможе уникнути конфліктів.

БЛИЗНЮКИ. Близнюки цього тижня відчують приплив творчої енергії. Ваші ідеї та пропозиції знайдуть відгук у колег та друзів. Не соромтеся висловлювати свою позицію та ділитися думками - це призведе до нових цікавих проєктів. В особистому житті слід бути уважнішими до потреб партнера. Знайдіть час для спілкування та спільного відпочинку, щоб зміцнити стосунки.

РАК. Для Раків тиждень буде

ГУМОРИНКИ

Щоб зберегти мир у сім'ї, необхідні любов, ніжність, терпіння, повага, розуміння... Ну, і два комп'ютери, зрозуміло.

Лікар прописав багато пити. І тут понеслося.

Дружина: «Милий, так хочеться романтики... як раніше... Запроси мене на побачення!»

Чоловік: «Добре! Приходь о 22:00 на кухню... чаю поп'ємо!»

А пам'ятаєте, до винайдення Інтернету ми думали, що причина тупості - брак інформації? Так ось - ми помилялися!

Коли ж нарешті настане той час, коли вранці я почну прокидатися, а не воскресати?

Коли здається, що гірше вже не може бути, згадай, що в тебе могла б бути алергія на алкоголь.

Спробуй один день говорити правду і до вечора ти будеш самотнім, усіма проклятим і покинутим інвалідом, лежачим у травматології.

Ледачі все роблять швидко. Щоб якнайшвидше позбутися роботи. І роблять якісно. Щоб потім не пере-робляти.

- Роза Мойсіївна, не розумію! Як Ви можете спокійно дивитися на те, як ваш чоловік бігає за молоденькими?

- Ох, дитинко, ну і що? Мій пудель теж за машинами бігає, так якщо на-здожене, це ж не означає, що він за кермо сяде...

Мої батьки у дитинстві забороняли мені читати лежачи. Своїм дітям я дозволяю читати навіть стоячи на голові, але вони все одно не читають.

Для жінок немає такої проблеми, якої їм би не створити.

ГОРОСКОП

пов'язаний із сімейними справами та домашнім затишком. Важливо приділити увагу близьким і створити комфортну атмосферу вдома. На роботі можливі ситуації, що вимагатимуть дипломатичності та вміння йти на компроміс. Намагайтеся уникати конфліктів і зберігати спокій. Займіться саморозвитком або новим хобі, це принесе задоволення і радість.

ЛЕВ. Левів чекає активний тиждень, повний подій та зустрічей. Ваша чарівність і впевненість у собі привернуть увагу оточуючих. У професійній сфері можливі нові перспективи та пропозиції. Не пропустіть можливість проявити себе та продемонструвати свої здібності. В особистому житті будьте відкриті до спілкування та нових знайомств. Пам'ятайте про необхідність балансу між роботою та відпочинком.

ДІВА. Тиждень обіцяє Дівам стабільність і можливість завершити розпочаті справи. Ваші організаторські здібності допоможуть ефективно спланувати час і ресурси. На роботі очікуються позитивні результати і визнання заслуг. У стосунках із близькими проявіть турботу та увагу, це зміцнить взаєморозуміння. Не забувайте про здоров'я: приділіть час спорту та правильному харчуванню.

ТЕРЕЗИ. Терезам варто звернути увагу на гармонію в стосунках і власний внутрішній баланс. Можливо, доведеться прийняти важливе рішення, що вплине на майбутнє. На роботі проявіть тактовність і вміння слухати, це допоможе у вирішенні складних питань. В особистому житті очікуються приємні моменти і романтичні зустрічі. Займіться тим, що приносить вам задоволення та натхнення.

СКОРПІОН. Скорпіонів чекає період змін і трансформацій. Важливо бути відкритими до нового і не боятися відпускати те, що віджило своє. У професійній сфері можливі цікаві пропозиції, що потребу-

ватимуть сміливості та рішучості. У стосунках із близькими будьте чесними та щирими, це допоможе уникнути непорозумінь. Займіться духовними практиками або медитацією для відновлення внутрішньої гармонії.

СТРІЛЕЦЬ. Для Стрільців тиждень принесе нові можливості для зростання та навчання. Ваш оптимізм і жага знань допоможуть подолати будь-які перешкоди. На роботі можливі відрядження або участь у важливих проєктах. В особистому житті постарайтеся приділити час друзям і близьким, спільні заходи зміцнять ваші зв'язки. Не забувайте про фізичну активність і здоровий спосіб життя.

КОЗЕРІГ. Козерогам слід зосередитися на професійних досягненнях. Ваші працьовитість і відповідальність призведуть до заслуженого успіху. Будьте готові до нових обов'язків і не бійтеся проявляти ініціативу. У стосунках із близькими важливо знайти баланс між роботою та особистим життям. Приділіть час відпочинку та відновленню сил, щоб уникнути перевтоми.

ВОДОЛІЙ. Водолії цього тижня можуть відчувати приплив натхнення та креативності. Ваші нестандартні ідеї знайдуть підтримку в оточуючих. У професійній сфері можливі проєкти, що дозволять реалізувати ваш потенціал. В особистому житті очікуються цікаві знайомства і нові враження. Займіться тим, що приносить радість і сприяє самовираженню.

РИБИ. Для Риб тиждень буде пов'язаний з інтуїцією та емоційною глибиною. Прислухайтеся до внутрішнього голосу під час прийняття важливих рішень. На роботі слід бути уважними до деталей і не випускати з уваги дрібниці. У стосунках із близькими проявіть турботу та розуміння, це зміцнить ваш зв'язок. Займіться творчістю або проведіть час на природі для відновлення енергії.

Рядки для душі

СПОГАД В'ЯЖЕТЬСЯ БОЛЕМ

Сад одмріяв і листям, і плодом,
А як щедро плодами ряхтів!
Пахне в лісі опеньками й гломом,
І легким переляком зайців.
Осінь тихо прощається з лісом,
Як з гніздом перед вирієм птах.
І пеньок, перетертий на тирсу,
Заховав метушливих мурах.
Чвакне день під копитом у лося,
Зойкне крук у верхів'ях дубів.

П'ятниця, 15 листопада

ніч +1... +3
день +1... +3

Доц

Схід сонця - 07:05

Захід - 16:04

Тривалість дня - 08 год.58 хв.

Фаза місяця - перша чверть

Субота, 16 листопада

ніч +1... +3

день +2... +4

Хмарно

Схід сонця - 07:07

Захід - 16:03

Тривалість дня - 08 год.55 хв.

Фаза місяця - повний місяць

Неділя, 17 листопада

ніч +1... +3

день +3... +5

Хмарно

Схід сонця - 07:09

Захід - 16:01

Тривалість дня - 08 год.52 хв.

Фаза місяця - остання чверть

Понеділок, 18 листопада

ніч +2... +4

день +4... +6

Хмарно

Схід сонця - 07:10

Захід - 16:00

Тривалість дня - 08 год.49 хв.

Фаза місяця - остання чверть

Вівторок, 19 листопада

ніч +4... +6

день +4... +6

Хмарно

Схід сонця - 07:12

Захід - 15:59

Тривалість дня - 08 год.47 хв.

Фаза місяця - остання чверть

Середа, 20 листопада

ніч -1... +1

день +1... +3

Хмарно

Схід сонця - 07:13

Захід - 15:58

Тривалість дня - 08 год.44 хв.

Фаза місяця - остання чверть.

Несприятливі дні у листопаді:

1, 3, 6, 10, 12, 13, 16, 19, 20, 24, 27, 30.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Ідентифікатор медіа R30-03167

Ідентифікатор медіа -R30-03139

Ідентифікатор медіа R30-03168

СПІЛЬНИЙ ВИПУСК

Газета виходить по четвергах.

м. Прилуки, вул. Київська, 220.

priluchina@gmail.com

Надруковано на поліграфічній базі ПАТ «ПБК «Десна».

Адреса: 14000, м.Чернігів, просп.Перемоги, 62.

Наклад 2700.